

VĂN HÓA VÀ PHÁT TRIỂN Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH HƯỚNG VỀ 1000 NĂM THĂNG LONG - HÀ NỘI

NGUYỄN THẾ ANH*

Kỷ niệm 1000 năm Thăng Long - Hà Nội, chúng ta niềm lại chẳng những phát triển hơn 300 năm của Sài Gòn - thành phố Hồ Chí Minh thật sự có ý nghĩa. Bởi lẽ suốt chiều dài lịch sử Sài Gòn - thành phố Hồ Chí Minh luôn trôi chảy với hai tui gặp gỡ giao lưu với nhiều nền văn hóa lớn trên thế giới. Và chính điều này - trong giao tiếp của các luồng văn hóa, văn minh, nhân dân thành phố này làm nên truyền thống vẻ vang của mình. Nó là truyền thống giữ gìn, bảo tồn và phát huy các giá trị truyền thống của dân tộc nước ta từ Thăng Long - Hà Nội, là truyền thống xây dựng và phát triển cách văn hóa phương Nam. Nó còn là truyền thống đấu tranh cách mạng kiên cường trong những cuộc kháng chiến chống giặc ngoại xâm để giành độc lập tự do cho Tổ quốc. Hôm nay, truyền thống này lại nước thể hiện sinh động và phát triển sáng tạo trong sự nghiệp đổi mới vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ công bằng, văn minh, con người hạnh phúc.

Cần nhắc lại rằng, vào năm 1698 do nhu cầu phát triển kinh tế xã hội lập giang sơn, môi trường bôn ba, kháng chiến chủ quyền đất nước ở phía

Nam, thống suất Nguyễn Hữu Cảnh vào kinh lý ở vùng Châu thổ kinh rạch, lập ra trấn Biên Dinh (tức Biên Hòa) và Phiên Trấn Dinh (tức Gia Định), đồng thời đặt quan cai trị. Khi đó nói này chỉ có khoảng 40.000 người dân Việt và một số gia đình Kh'mer và các dân tộc khác cùng sinh sống. Từ nội bộ này mảnh đất cùng cuộc khai hoang, môi trường đất đai Sài Gòn - Gia Định.

Vào năm 1859, thành Gia Định thất thủ và sau đó lúc thành Nam Kỳ lại lọt rồi vào tay giặc Pháp; từ này Sài Gòn trở thành thủ phủ của xứ "Nam Kỳ trước trở" và cũng là một trong những "lỗ hổng" sức số chống Pháp. Cũng từ này, vào năm 1911 Nguyễn Tất Thành ra đi tìm đường cứu nước để khi trở về làm nên cuộc cách mạng vĩ đại. Cách mạng Tháng Tám tháng 10, nhân dân Sài Gòn chỉ nước sống 23 ngày trong hòa bình, nước lập. Nếu rồi ngay sau rồi lại phải "đi theo tiếng ca sông hương biển" bước vào cuộc trường chinh chống chủ nghĩa thực dân nước suốt 30 năm giành độc lập tự do cho Tổ quốc.

Với này tháng mùa xuân năm 1975, Sài Gòn không chỉ là nhân chứng, và chứng cho sự thất bại của chủ nghĩa nước, mà còn trở thành biểu tượng sinh động của chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam. Sự kiện có một không hai trong lịch sử nhân loại thế kỷ XX này có giá trị to lớn không chỉ trong chiến tranh, mà còn có ý

(*) PGS.TS. Trường Đại học Khoa học Xã hội & Nhân văn TP.HCM

nghĩa thiết thực nói với thanh phố Hoà Chí Minh trong số nghiệp nói môi “cung cải nước và vì cải nước”.

Ngay sau chiến tranh, cùng với nhân dân cải nước, thanh phố Hoà Chí Minh bắt tay vào việc khác phức tạp qua chiến tranh, khôi phục nền kinh tế Chính trong “cuối chiến” mới này, chúng ta phải nói mặt với những nội nước của chu trình nước dân môi và những bắt cấp, yêu kim của cô chế hành chính tập trung, quan liêu, bao cấp. Lúc nội nền kinh tế bắt nước rồi vào cuối khung hoàng trầm trọng. Bộ mặt của thanh phố cuối tổng bộ nước xuống cấp nặng lo ngại. Chính trong thời khắc khác nghiệp nội thêm một lần nữa, thanh phố Hoà Chí Minh lại từ rơi trí tuệ và bản lĩnh của mình, trôi thanh một trong những nhà phòng “Nhiều cải nước, dùng cải, sáng tạo gói bỏ những cải trôi lơ trôi, bắt ra những tiền nhà công nghiệp lý luận và thực tiễn, nhà sau nội Năng ta nhà hoạch định những nội nói môi. Bằng cách kết hợp ngay từ nhà nói môi kinh tế với nội nói môi chính trị, lấy nội nói môi kinh tế làm trọng tâm, thanh phố nhà nội nước bài học công sức thuyết phục và bộ nước nhà và cách thức nói môi trong nhiều kiến hệ thống xã hội chu trình nâng gặp phải những khó khăn và thách thức nghiêm trọng”⁽¹⁾.

Hôm nay, nhìn vào những thanh tiêu của hơn 20 năm nói môi nhà nước thế này tới hạn. Cùng với Hà Nội, thanh phố Hoà Chí Minh nhà nâng và văn luôn là một trong những nhà phòng dân nhà cải nước và phát triển. Hàng năm, thanh phố sản xuất hơn 30% sản lượng công nghiệp, nông nghiệp hơn 20% GDP và hơn 20% ngân sách cải nước. Thanh phố nhà trôi thanh trung tâm kinh tế công nghiệp, thông mai, dịch vụ lớn của cải nước và là “hạt nhân” nông lực phát triển của vùng kinh tế trong miền phía Nam.

Nhờ vậy, lịch sử hơn ba trăm năm Sài Gòn - thanh phố Hoà Chí Minh luôn nằm trong dòng chảy lịch sử hàng ngàn năm của dân tộc và nội

nước ta thêm thêm bằng vẻ đẹp nhà sắc của “cố cách văn hoá phòng Nam”. “Cố cách văn hoá phòng Nam” chính là bản sắc văn hoá dân tộc nước thể hiện một cách sinh động, nước phát triển một cách sáng tạo, nước làm giàu thêm bằng những tinh hoa văn hoá nhân loại thông qua cuộc đấu tranh cách mạng và giao lưu với nhiều nền văn hoá lớn trên mảnh đất phía Nam của Tổ quốc. Nhờ những nhà nghiệp công Trần Bạch Đằng nhà xét: “Lịch sử phát triển của thanh phố nhà chúng minh rằng nhân dân thanh phố nhà giới võng và phát huy những giới trẻ văn hoá ta nội của dân tộc nhà: yêu nước, thông nội; đoàn kết thống nhất, kiên công trong đấu tranh chống nước và giới nước; coi trọng nhân nghĩa, biết hoà nhập văn hoá nhà phát triển... Bản sắc văn hoá dân tộc ở thanh phố nhà nhờ một số công việc nhà, bình thông thì nhờ tia lửa nội khi công thì bùng lên sáng chói, tiêu diệt bao tàn, phát huy cao nội tinh thần dân tộc” (2).

Từ lịch sử - văn hoá ngàn năm Thăng Long - Hà Nội nhìn về lịch sử - văn hoá Sài Gòn - Thanh phố Hoà Chí Minh, chúng ta có thể phải thảo “chẩn dung” con người và văn hoá thanh phố Hoà Chí Minh với những dấu son nhà sắc:

Trước hết, nội là bản lĩnh kiên công, khí phách hiên ngang, ý chí nội non lập biển của những con người nội Bắc từ “buổi nhà mang gươm nội môi công, ngàn năm thông nội nhà Thăng Long” nên những cuộc trường trình máu lửa “một tác không nội, một ly không rồi” nhà bảo vệ mảnh đất quê hương. Bản lĩnh, khí phách và ý chí nội nhà “thâm thấu” xuyên suốt chiều dài và tâm sâu của lịch sử và nội lập nội do của Tổ quốc và ngay công thể hiện rõ rõ nội ảnh sáng của chu trình Marc - Lenin và nội tổng Hoà Chí Minh. Nhờ nhà những năm thanh chiến tranh, thanh phố chúng ta có “Mười tam thôn võn trâu”, “Nhà nhà Cui Chi” với những binh nội tiếp làm cho kẻ thù khiếp sợ và bản nội năm châu miền phục. Rồi

¹ GS.TS. Nguyễn Duy Quý Văn hoá và phát triển ở khu vực thanh phố Hoà Chí Minh - “Văn hoá và phát triển ở thanh phố Hoà Chí Minh”, thanh phố Hoà Chí Minh, 1998, tr.14.

² Trần Bạch Đằng, Văn hoá - nông lực phát triển kinh tế xã hội. - “Văn hoá và phát triển ở thanh phố Hoà Chí Minh”, thanh phố Hoà Chí Minh, 1998.

vào những năm 80 của thế kỷ XX, khi nền kinh tế rơi vào khủng hoảng trầm trọng, Năng suất và nhân dân thành phố đã dùng cái gai bó cái lối thói, tạo ra những môi cho sự phát triển, góp phần quan trọng vào sự nghiệp đổi mới đất nước. Vào hôm nay, thành phố đang chuẩn bị những nhiều kiến cần thiết để biến mục tiêu “xây dựng thành phố xã hội chủ nghĩa văn minh, hiện đại” trở thành hiện thực.

Thời hai, trí tuệ thông minh, tinh thần đổi mới, tính năng nổ sáng tạo và khả năng thích ứng với hoàn cảnh là nét nổi bật của người dân sống trong giai đoạn của các cuộc chiến tranh, văn minh suốt hơn 300 năm qua. Quá trình kiến tạo Sài Gòn – Thành phố Hồ Chí Minh diễn ra vào thời kỳ chủ nghĩa xã hội, phòng Tây tìm kiếm thuốc nổ, môi trường trường ở Châu Âu Chính trong nhiều kiến mới mà người dân thành phố đã sớm tiếp cận nên tinh thần duy lý khoa học phòng Tây kết hợp với tổ chức quản lý phòng Nông.

Thời ba, phong cách khoáng đạt, tinh thần nghĩa hiệp và tâm hồn quảng giao nhân ái của người dân vùng châu thổ sông nước sớm nổi hình thành và thể hiện trong cuộc sống cũng như giao tiếp với bên ngoài. Khác với các thành phố khác, Sài Gòn – Thành phố Hồ Chí Minh ngay từ khi hình thành và cho tới nay là nơi “hoà tui” và “giao thoa” của nhiều nền văn hoá, nhiều sắc thái tôn giáo và nhiều tộc người cùng sinh sống. Chính cuộc sống “hoà tui” và “giao thoa” này đã tạo nên những giá trị, phẩm chất tích cực nổi bật truyền thống nay sang thế hệ khác; chúng luôn nổi bật sáng với các phong trào từ nguyện “xóa nỗi niềm nghèo”; “nền ôn nếp nghĩa”; “ung hiếu báo hiếu”...
Thời tư, nêu óc thực tế cùng với phong pháp

tính toán nên “năng suất – chất lượng – hiệu quả” của công việc là những phẩm chất nổi bật hình thành và sớm trong nền sản xuất hàng hoá trước đây tại thành phố này nay, chúng nổi bật trong môi trường nền kinh tế thị trường nền kinh tế xã hội chủ nghĩa, trong nhiều kiến đất nước chủ nghĩa xã hội nhập quốc tế và tham gia vào quá trình toàn cầu hoá.

Thời năm, ý thức tuân thủ pháp luật, tinh thần dân chủ và công khai, minh bạch là những phẩm chất nổi bật hình thành, phát triển và sớm trong các tầng lớp nhân dân thành phố. Chính công cuộc khai phá môi trường biển đảo, đấu tranh với thiên nhiên, chống giặc ngoại xâm và cuộc sống công cơ chế cung tiền tại đây tạo nên kiến làm nảy sinh, phát triển tính khoáng đạt, cởi mở kết hợp với tính toán chính xác, kỷ luật nghiêm ngặt, đòi hỏi những yếu tố thuận lợi để thành phố phát triển tốt cuộc sống, xây dựng quê hương văn minh, hiện đại.

Nhờ vậy, hơn 300 năm lịch sử – văn hoá Sài Gòn – Thành phố Hồ Chí Minh nổi bật nguồn gốc lịch sử – văn hoá ngàn năm Thăng Long – Hà Nội và luôn nằm trong dòng chảy hàng ngàn năm lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước của dân tộc. Lịch sử – văn hoá nơi đây trở thành giá trị truyền thống thiêng liêng và là nhân tố văn hoá nổi bật của sự phát triển trong thời kỳ mới mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế. Hoàn toàn có thể nói rằng, hơn 300 năm qua, những trang lịch sử – văn hoá rực rỡ nhất của thành phố Hồ Chí Minh luôn gắn liền với Thăng Long – Hà Nội, với Năng Công sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh – Người anh hùng giải phóng dân tộc, danh nhân văn hoá mà tên tuổi của mình đã trở thành biểu tượng của Việt Nam và của thành phố chúng ta.

